

1.Код: ПП1.30

2.Назва: **КРАЄЗНАВСТВО**

3.Тип (обов'язковий / вибірковий): обов'язковий

4.Цикл (короткий, перший, другий /третій): професійної підготовки

5.Рік навчання, коли пропонується цей компонент: третій

6.Семестр/триместр, коли забезпечується компонент: 5 семестр

7.Кількість встановлених кредитів ЄКТС: 3

8.Прізвище лектора: асистент Бикова М.Д.

9.Результати навчання:

знання: регіональні особливості традиційно-культурної спадщини українського народу;основи планування шкільної (позашкільної) краєзнавчо-туристичної роботи;правила організації туристських походів з учнівською молоддю;організаційно-методичні основи експедиційно-краєзнавчої роботи з учнівською молоддю;організаційно-методичні засади краєзнавчого вивчення території;основи шкільного музеєзнавства;навчально-методичні основи шкільної навчально-краєзнавчої роботи;
вміння: розробляти та організовувати краєзнавчі заходи;складати комплексну програму вивчення свого краю; оволодівати знаннями, уміннями та навичками з спортивного туризму; організовувати і проводити туристські походи і зльоти;здійснювати комплексне вивчення свого краю; збирати, систематизувати зібрані матеріали;

компетентності: володіти організаційно-методичними основами шкільної туристсько-краєзнавчої роботи; здатність планувати шкільну (позашкільну) краєзнавчо-туристичну роботу; здатність організовувати з учнями краєзнавче вивчення території; здатність організовувати створення шкільного краєзнавчого музею; здатність організовувати з учнями підсумкові краєзнавчо-туристичні заходи;розробляти зміст та методику використання краєзнавчих матеріалів та унаочнень;здатність використовувати зібрані краєзнавчі матеріали у навчально-виховному процесі; здатність організовувати тематичну експедиційно-краєзнавчу роботу та підводити її підсумки.

10.Форми запровадження (аудиторне/ дистанційне навчання...): аудиторне

11.Зміст курсу:

Тема 1. Формування української народності і нації.

Перші сліди перебування людини на сучасній території України. Особливості ранньої етнічної історії українців. Характер формування української народності. Запорізька Січ – світовий історичний феномен. Боротьба за збереження національної свідомості українців у ХІХ ст. Утворення УНР і період коренізації. Сучасний процес українського державотворення.

Тема 2. Духовний світ українства.

Громадський побут і звичаєвість. Сім'я і родинна обрядовість. Усна народна творчість. Народне образотворче мистецтво. Народні знання, світоглядні уявлення, вірування, мораль. Культура традиційна і сучасна.

Тема 3. Основи матеріальної культури українців.

Основні галузі господарства і допоміжні види господарської діяльності. Домашні промисли і ремесла. Транспорт і засоби пересування. Поселення та житло. Народний одяг. Їжа та харчування.

Тема 4. Регіональні відміни території України.

Формування історичних регіонів України. Етнографічне районування території України. Етнографічні групи населення. Етносоціальна структура України. Сучасні історико-географічні краї України.

Тема 5. Історико-типологічні аспекти українського краєзнавства.

Національно-державотворча ідея як чинник розвитку українського краєзнавств. Особливості формування регіонального типу культури і освіти.. Краєзнавство як засіб виховання культури міжетнічного та регіонального спілкування. Географічне краєзнавство як метод вивчення просторових відмінностей території України. Становлення змісту та методики краєзнавчого навчання та виховання. Шкільне краєзнавство .

Тема 6. Вивчення і охорона природи.

Природно-територіальний комплекс і його компоненти. Основні етапи фізико-географічних досліджень Організація краєзнавчої стежки. Вивчення природних комплексів в процесі шкільних екскурсій. Використання краєзнавчих матеріалів у шкільному курсі географії.

Тема 7. Вивчення господарства краю.

Напрями вивчення господарства краю. Територіальна організація виробництва. Основні джерела та методи вивчення підприємства. Організація навчальних екскурсій на виробництво. Використання зібраних матеріалів у шкільному навчально-виховному процесі.

Тема 8. Вивчення історії краю.

Організація шкільної роботи по вивченню історії свого краю. Рух учнівської молоді «Моя земля - земля моїх батьків», «Моя Батьківщина –Україна».Основні шляхи та методика збирання краєзнавчого матеріалу з історії краю. Аналіз історичних джерел. Вивчення мемуарних спогадів. Листування з цікавими людьми. Підготовка повідомлень про цікаві події в своєму краї.

Тема 9. Шкільне музеєзнавство.

Краєзнавчий музей: його значення та завдання, основні напрями музейної роботи. Завдання та методи комплектування (тематичне, систематичне, комплексний метод). Форми і методи обліку та основні правила і прийоми зберігання музейних предметів. Експозиційна справа. Основні етапи розробки краєзнавчої експозиції. Підготовка і проведення екскурсій у шкільному музеї.

Тема 10. Програмно-навчальне краєзнавство.

Тематичне планування по здійсненню краєзнавчого принципу у навчанні. Вибір типу уроку та розробка його структури з використанням краєзнавчого матеріалу. Використання краєзнавчого матеріалу на уроках. Навчальні програмні екскурсії. Організація позакласних краєзнавчих заходів.

12.Рекомендоване або обов'язкове вивчення й інші навчальні ресурси / засоби:

Базова

1.Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про туризм” (від 18.11.2003р., №1282-ІУ).

2.Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки. (Затв. Постановою Кабміну України від 29.04.2002, №583).

3.Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті: Освіта, 2001,18 липня.

4.Правила проведення туристських походів, експедицій, екскурсій з учнівською і студентською молоддю України / Збірник законодавчих і нормативних актів про освіту.-К.,1994.-Вип.2,с.83-96.

5.Культура і побут населення України: Навч. посібник / В.І.Наулко та ін. / 2-е вид.-К.:Либідь,1993.

6.Обозний В.В. Краєзнавство. Навчальний посібник-практикум.- К.НПУ, 2004.-254с.

7.Обозний В.В. Туристсько-краєзнавча практика у педагогічному вузі. Навчальний посібник-практикум. -К.НПУ, 2004.-226с.

8.Українське народознавство /За заг. ред. С.П.Павлюка.-Львів: Фенікс,1997.

Додаткова

9.Костриця М.Ю., Обозний В.В.Шкільна краєзнавчо-туристична робота.- К.: Вища школа,1995.

10.Обозний В.В. Модернізація краєзнавчої освіти України у контексті євроінтеграційного процесу / Модернізація вищої освіти України у контексті євроінтеграційних процесів.- Житомир: Вид-во ЖДУ, 2007,с.93-99

11.Обозний В.В.Теоретико-методологічні засади краєзнавчо-туристичної роботи у позашкільних навчальних закладах / Основи еколого-нату-ралістичної освіти. -К.,ВПЦ „Київський університет”,2005, с.466-487

12. Омельченко Ю.А. Шкільні музеї.- К.: Рад. школа,1981.

13.Попович М.В.Нариси історії культури України.- К.:АртЕк,1998.

14.Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство: Навч. посібник.-К.: Альтерпрес, 2003.

Інформаційні ресурси

Online-новини, електронні копії періодичних видань, доступ до електронних архівів і бази даних, аналітичні звіти і дослідження, власні аналітичні матеріали.

13.Заплановані види навчальної діяльності та методи викладання:

лекції, практичні заняття, консультування, робота в науково-дослідній групі, самостійна робота.

14.Форми та критерії оцінювання:

Поточний контроль та оцінювання виконання завдань на практичних заняттях, оцінювання контрольних модульних робіт, виконання творчих індивідуальних завдань. Підсумковий контроль, екзамен у V семестрі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS. Критерії оцінювання.

Рівень	Характеристика відповідей студента	
	на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
Низький	Студент не усвідомлює змісту питання, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна відсутність умінь міркувати.	Обсяг висвітлених питань менше 50%. У студента відсутня уява, необхідна для висвітлення питань.
Задовільний	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, відтворення знань здійснюється на рівні запам'ятовування. Студент поверхово володіє умінь міркувати.	Обсяг висвітлених питань у межах 50-70%. Студент погано володіє засобами відтворення властивостей предметів, явищ, процесів.
Достатній	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Студент демонструє розуміння навчального матеріалу і прагне логічно розмірковувати при відповіді.	Обсяг правильно висвітлених питань більше 75%. Відповідь містить окремі неточності і незначні помилки.
Високий	Студент дає повну і розгорнуту відповідь на питання. Його відповідь характеризується логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них.	Обсяг правильно висвітлених питань дорівнює 100%. Кожне висвітлене питання супроводжується ґрунтовним поясненням.

Сума балів за навчальну діяльність	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	високий: відмінно	зараховано
80-89	B	достатній: добре	
70-79	C		
65-69	D	низький: задовільно	
60-64	E		
35-39	FX	незадовільний (з можливістю повторного складання)	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільний (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Мова викладання: українська